

Ivan Klinec
Ekonomický ústav SAV

**Etická trhov ekonomika, politiky
relokalizácie a nov podnikateľsk modely
ako cesty riešenia sociálnej neslobody**

Konferencia Sociálna nesloboda
Vysok škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety
Bratislava, 10. – 11. 2. 2012

Globálna kríza

Globálna kríza

=

Globálna zmena

Zdroje sociálnej neslobody

Kolaps industriálneho systému

Globalizácia ekonomických pravidiel

Globalizácia ekonomiky

Transnacionalizácia ekonomiky

Zastaralá technológia

Zastaralé inštitúcie

Zastaralá organizácia

Zastaralý právny systém

Nízka výkonnosť ekonomiky

Rozpad spoločenskej zmluvy

Transformácia štátu

Marketizácia spoločnosti

Globálna kríza

Riešenia

=

Anticipatívne systémy

Nové technológie

Reštrukturalizácia

Etika

Veda

Vzdelávanie

Syntropia

Spolupráca

Globálna kríza

Riešenia

=

Etická trhová ekonomika

Globálna kríza

Riešenia

=

Nové podnikateľské modely

Globálna kríza

Riešenia

=

Relokalizácia ekonomiky

Globálna kríza

Riešenia

=

Obnova sociálneho kapitálu

Globálna kríza

Riešenia

=

Anticipatívne ekonomické systémy

Dlhodobé projekty rozvoja ekonomiky

Časový horizont 25 – 50 rokov

Trojsektorový svet Alvina Tofflera

Štáty Prvej vlny – Agrárne spoločnosti

**Štáty Druhej vlny – Industriálne
spoločnosti**

Štáty Tretej vlny – Informačné spoločnosti

Spoločnosť Prvej vlny

Pre ekonomiky Prvej vlny sú pôda, energia, prístup k vode na zavlažovanie, vykurovací olej, potrava v dobe núdze, minimálna vzdelanosť a trhy s obilím alebo surovinami, ktoré je možné predávať za hotové, všeobecne povedané základnými podmienkami pre prežitie. Pretože im chýba priemysel a služby opierajúce sa o znalosti, ktoré by bolo možné vyvážať, vidia vo svojich prírodných zdrojoch od dažďových pralesov cez zásoby vody po ryby svoje hlavné predajné statky.

Alvin Toffler

Spoločnosť Druhej vlny

Štáty v zoskupení Druhej vlny, ktoré doteraz stávajú na lacnej manuálnej práci a na hromadnej výrobe, sú krajiny s koncentrovanými národnými ekonomikami. Pretože sú viac urbanizované, potrebujú veľké dovozy potravín, či už z vlastného vidieku alebo zo zahraničia. Potrebujú vysoké energetické vstupy na výrobnú jednotku, potrebujú množstvo surovín, aby udržiavali svoje továrne v chode – železo, oceľ, cement, drevo, uhlie, ropu, plyn a podobne. Sú domovom malého počtu globálnych spoločností. Sú hlavnými producentmi znečistenia a ďalších ekonomických škôd. A predovšetkým potrebujú exportné trhy pre svoje masovo vyrábané tovary.

Alvin Toffler

Spoločnosť Tretej vlny

Postnárody Tretej vlny samozrejme naďalej potrebujú energiu a potraviny, ale potrebujú taktiež znalosti, ktoré by boli konvertibilné na bohatstvo. Potrebujú prístup k svetovým databankám a telekomunikačným sieťam alebo potrebujú mať nad nimi kontrolu. Potrebujú trhy na výrobky a služby s vysokým podielom inteligencie, na finančné služby, na konzultácie pre manažérov, na software, televízne programy, bankovníctvo, rezervačné systémy, kreditné informácie, poistenie, farmaceutický výskum, sieťový manažment, integráciu informačných systémov, ekonomickú spravodajskú službu, výcvikové systémy, simulácie, mediálne spravodajstvo a na všetky tie informačné a telekomunikačné technológie, na ktorých sú závislé. Potrebujú ochranu proti pirátstvu voči intelektuálnym produktom.

Alvin Toffler

Trojsektorový svet

HDP / osobu v dolároch – parita kúpnej sily

Štáty Prvej vlny – 200 – 10 000 dolárov

Štáty Druhej vlny – 10 000 – 30 000 dolárov

Štáty Tretej vlny – 30 000 – 120 000 dolárov

Štáty Tretej vlny

- ▶ Liechtenštajnsko
- ▶ Luxemburgsko
- ▶ Švajčiarsko
- ▶ Rakúsko
- ▶ USA
- ▶ Švédsko
- ▶ Holandsko
- ▶ Kanada
- ▶ Austrália
- ▶ Veľká Británia
- ▶ Tchajwan
- ▶ Singapúr
- ▶ Nórsko
- ▶ Írsko
- ▶ Island
- ▶ Hong Kong
- ▶ Nemecko
- ▶ Fínsko
- ▶ Dánsko
- ▶ Belgicko
- ▶ Francúzsko
- ▶ Taliansko
- ▶ Japonsko

Štáty Druhej vlny

- ▶ Estónsko
- ▶ **Slovensko**
- ▶ Slovinsko
- ▶ Poľsko
- ▶ Česko
- ▶ Cyprus
- ▶ Malta
- ▶ Grécko
- ▶ Izrael
- ▶ Nový Zealand
- ▶ Španielsko
- ▶ Portugalsko
- ▶ Južná Korea
- ▶ Lotyšsko
- ▶ Litva
- ▶ Maďarsko
- ▶ Bulharsko
- ▶ Malajzia
- ▶ Chile

HDP na obyvateľa v dolároch – PPT – 2010

(CIA World Factbook 2011)

▶ Lichtenštajnsko	179 000	Fínsko	35 400
▶ Luxemburgsko	82 600	Nemecko	35 700
▶ USA	47 200	Francúzsko	33 100
▶ Nórsko	54 600	Švédsko	39 100
▶ Hong Kong	45 900	Singapúr	62 100
▶ Švajčiarsko	42 600	Taliano	30 500
▶ Dánsko	36 600	Tchajwan	35 700
▶ Írsko	37 300	Katar	179 000
▶ Island	38 300	Španielsko	29 400
▶ Kanada	39 400	Kuwait	48 900
▶ Rakúsko	40 400	Izrael	29 800
▶ Austrália	41 000	Cyprus	21 000
▶ Belgicko	37 800	Slovinsko	28 200
▶ Veľká Británia	34 800	Macao	33 000
▶ Holandsko	40 300	Malta	25 600
▶ Japonsko	34 400	Česko	25 600
▶ Južná Kórea	30 000	Slovensko	22 000

Globálne výzvy

The Millennium Project

- ▶ Udržateľný rozvoj a klimatické zmeny
 - ▶ Čistá voda
 - ▶ Populácia a zdroje
 - ▶ Demokraticizácia
 - ▶ Dlhodobé perspektívy
- ▶ Globálna konvergencia informačných technológií
- ▶ **Medzera medzi bohatými a chudobnými (etická trhová ekonomika)**
 - ▶ Zdravotné problémy
 - ▶ Rozhodovacia kapacita
 - ▶ Mier a konflikt
 - ▶ Postavenie žien
- ▶ Transnacionálny organizovaný zločin
 - ▶ Energia
 - ▶ Veda a technológia
 - ▶ Globálna etika

The Millennium Project

Základné charakteristiky budúceho ekonomického systému (2030)

▶ **Etika**

▶ =

▶ **Kľúčový prvok budúceho ekonomického systému**



The Millennium Project

2011

STATE OF THE
FUTURE

JEROME C. GLENN, THEODORE J. GORDON
AND ELIZABETH FLORESCU

Globálne transformácie

- ▶ Vedomá evolúcia
- ▶ Informačná spoločnosť
 - ▶ Trhový štát
 - ▶ Etické trhy
- ▶ Transnacionalizácia
 - ▶ Korporativizácia
 - ▶ Tribalizácia
 - ▶ Networking
 - ▶ Transhumanizmus
 - ▶ Metaverzum
 - ▶ Globálna kultúra

Scenáre Slovensko 2036

Národný štát

Postupujúci kolaps	Industriálny úpadok
Obnova ekonomiky	Prosperujúca spoločnosť

I
N
D
U
S
T
R
I
Á
L
N
Y
V
E
K

I
N
F
O
R
M
A
Č
N
Ý
V
E
K

Trhový štát

Scenáre Slovensko 2030

	Techn.	Pripoj.	Konšt. por.	Organ.	Vzt'ahy	Ekon.	Riad.	Bohatst.
Scenár I.	Indust. tech.	Pripoj.	Nár. štát	Hierar.	Soc. rozv.	Hmot.	Cent.	Kapitál
Scenár II.	Info. tech.	Nepripoj.	Trh. štát	Siete	Soc. kap.	Nehmot.	Vízia	Inform.
Scenár III.	Indust. tech.	Pripoj.	Nár. štát	Hierar.	Soc. rozv.	Hmot.	Cent.	Kapitál
Scenár IV.	Info. tech.	Nepripoj.	Trh. štát	Siete	Soc. kap.	Nehmot.	Vízia	Inform.

Scenáre Slovensko 2036

I
N
D
U
S
T
R
I
Á
L
N
Y
V
E
K

Industriálna
technológia

Postupujúci
kolaps

Industriálny
úpadok

Obnova
ekonomiky

Prosperujúca
spoločnosť

I
N
F
O
R
M
A
Č
N
Ý
V
E
K

Informačná technológia

Scenáre Slovensko 2036

Nepripojenosť

Postupujúci kolaps	Industriálny úpadok
Obnova ekonomiky	Prosperujúca spoločnosť

Pripojenosť

I
N
D
U
S
T
R
I
Á
L
N
Y
V
E
K

I
N
F
O
R
M
A
Č
N
Ý
V
E
K

Scenáre Slovensko 2036

Industriálne hierarchie

Postupujúci kolaps	Industriálny úpadok
Obnova ekonomiky	Prosperujúca spoločnosť

I
N
D
U
S
T
R
I
Á
L
N
Y
V
E
K

I
N
F
O
R
M
A
Č
N
Ý
V
E
K

Siet'ová organizácia

Scenáre Slovensko 2036

Sociálny rozvrat

Postupujúci kolaps	Industriálny úpadok
Obnova ekonomiky	Prosperujúca spoločnosť

I
N
D
U
S
T
R
I
Á
L
N
Y
V
E
K

I
N
F
O
R
M
A
Č
N
Ý
V
E
K

Sociálny kapitál

Scenáre Slovensko 2036

Hmotná ekonomika

Postupujúci kolaps	Industriálny úpadok
Obnova ekonomiky	Prosperujúca spoločnosť

Nehmotná ekonomika

I
N
D
U
S
T
R
I
Á
L
N
Y
V
E
K

I
N
F
O
R
M
A
Č
N
Ý
V
E
K

Scenáre Slovensko 2036

Centrálne riadenie

I
N
D
U
S
T
R
I
Á
L
N
Y
V
E
K

I
N
F
O
R
M
A
Č
N
Ý
V
E
K

**Postupujúci
kolaps**

**Industriálny
úpadok**

**Obnova
ekonomiky**

**Prosperujúca
spoločnosť**

Riadenie víziou

Scenáre Slovensko 2036

Kapitál

I
N
D
U
S
T
R
I
Á
L
N
Y
V
E
K

I
N
F
O
R
M
A
Č
N
Ý
V
E
K

**Postupujúci
kolaps**

**Industriálny
úpadok**

**Obnova
ekonomiky**

**Prosperujúca
spoločnosť**

Informácie

Slovensko 2036

Riadiace sily

- ▶ Informačná technológia
- ▶ Internet
- ▶ Informácie
- ▶ Znalosti
- ▶ Vzdelanie
- ▶ Veda
- ▶ Informačný kapitál
- ▶ Znalostný kapitál
- ▶ Networking
- ▶ Digitálna ekonomika
- ▶ Komunikácia
- ▶ Open Source
- ▶ Rozvoj
- ▶ Nehmotná ekonomika
- ▶ Spiritualita
- ▶ Umenie
- ▶ Kultúra
- ▶ Zdravie
- ▶ Diverzita
- ▶ Nové trhy
- ▶ Sociálny kapitál
- ▶ Udržateľnosť
- ▶ Virtuálne svety
- ▶ Umelá inteligencia
- ▶ Informačná ekonomika
- ▶ Sieťová ekonomika
- ▶ Nová ekonomika

Slovensko 2036 – Divoké karty

- ▶ **Etnický konflikt**
- ▶ **Sociálny konflikt**
- ▶ **Kolaps štátnych financií**
 - ▶ **Ekonomická kríza**
 - ▶ **Teroristický útok**
- ▶ **Lokálny ozbrojený konflikt**
 - ▶ **Ekologická katastrofa**
 - ▶ **Pandémia**
 - ▶ **Prírodné nešťastie**

Slovensko 2036

Scenár I. – Industriálny úpadok

- ▶ **Riadiace sily: industriálni lídri plus trh**
- ▶ **Politický systém: parlamentná demokracia, stranický systém, korupcia**
- ▶ **Ekonomika: industriálna ekonomika Druhej vlny**
- ▶ **Priority: priemyselné odvetvia Druhej vlny**
- ▶ **Nezamestnanosť: 12-18 %**
- ▶ **Inflácia: 7-15 %**
- ▶ **Rast HDP: 3-4 %**
- ▶ **Sociálny kapitál: úpadok**
- ▶ **Demografia: úpadok, stárnutie**
- ▶ **Organizácia: industriálne hierarchie, siete zločinu a tieňovej ekonomiky**
- ▶ **Spoločnosť: industriálna spoločnosť Druhej vlny, tribalizmus**
- ▶ **Kultúra: industriálna unifikácia**

Slovensko 2036

Scenár II. – Prosperujúca spoločnosť

- ▶ **Riadiace sily: informačné technológie plus trh**
- ▶ **Politický systém: parlamentná demokracia, občianska spoločnosť**
- ▶ **Ekonomika: nová ekonomika Tretej vlny**
- ▶ **Priority: priority Tretej vlny, informačná spoločnosť, veda, vzdelanie, turizmus, nehmotná ekonomika**
- ▶ **Nezamestnanosť: 5-8 %**
- ▶ **Inflácia: 4-8 %**
- ▶ **Rast HDP: 4-7 %**
- ▶ **Sociálny kapitál: mierny rast**
- ▶ **Demografia: mierny rast**
- ▶ **Organizácia: informačné a hodnotové siete**
- ▶ **Spoločnosť: spoločnosť Tretej vlny, občianska spoločnosť**
- ▶ **Kultúra: diverzita**

Slovensko 2036

Scenár III. – Postupujúci kolaps

- ▶ **Riadiace sily: industriálni lídri plus udalosti**
- ▶ **Politický systém: parlamentná demokracia, stranický systém, korupcia**
- ▶ **Ekonomika: industriálna ekonomika Druhej vlny**
- ▶ **Priority: priemyselné odvetvia Druhej vlny**
- ▶ **Nezamestnanosť: 15-20 %**
- ▶ **Inflácia: 8-25 %**
- ▶ **Rast HDP: 0.1-0.5 %**
- ▶ **Sociálny kapitál: rozpad**
- ▶ **Demografia: pokles, stárnutie**
- ▶ **Organizácia: industriálne hierarchie, siete zločinu a tieňovej ekonomiky**
- ▶ **Spoločnosť: industriálna spoločnosť Druhej vlny, tribalizmus**
- ▶ **Kultúra: industriálna unifikácia, rozvrat**

Slovensko 2036

Scenár IV. – Obnova ekonomiky

- ▶ **Riadiace sily: technokracia Tretej vlny plus trh**
- ▶ **Politický systém: parlamentná demokracia, občianska spoločnosť**
- ▶ **Ekonomika: transformácia na novú ekonomiku Tretej vlny**
- ▶ **Priority: priority Tretej vlny, informačná spoločnosť, veda, vzdelanie, turizmus, vybrané priemyselné odvetvia Druhej vlny**
- ▶ **Nezamestnanosť: 10-15 %**
- ▶ **Inflácia: 5-12 %**
- ▶ **Rast HDP: 3-5 %**
- ▶ **Sociálny kapitál: stagnácia alebo mierny rast**
- ▶ **Demografia: stagnácia alebo mierny rast**
- ▶ **Organizácia: hierarchie a siete**
- ▶ **Spoločnosť: vznikajúca spoločnosť Tretej vlny, občianska spoločnosť**
- ▶ **Kultúra: diverzita**

Slovensko 2036

Transformácie

**2. civilizačná vlna – 3. civilizačná vlna
(civilizačná transformácia)**

**4. Kondratievová vlna – 6. Kondratievová vlna
(50 – 60 ročné cykly)**

Slovensko

Súčasn^é problémy

Nezamestnanosť
Zastaralá štruktúra
Zastaralé priority
Zastaralé inštitúcie
Nízka konkurenciechopnosť
Lacná pracovná sila
Nízka adaptabilita
Vzdelávací systém
Zdravotnícky systém
Sociálny systém
Krátkodobé časové horizonty

Slovensko

Riešenie problémov

Stratégie a politiky pre relokalizáciu ekonomiky

Stratégie a politiky pre 6. Kondratievovú vlnu

Nové podnikateľské modely

Modrá ekonomika

Etické trhy

Etické a sociálne investovanie

Etické a sociálne bankovníctvo

Lokálne a komunitné systémy

Siete lokálnej ekonomiky

Modrá ekonomika

Gunter Pauli

Modrá ekonomika

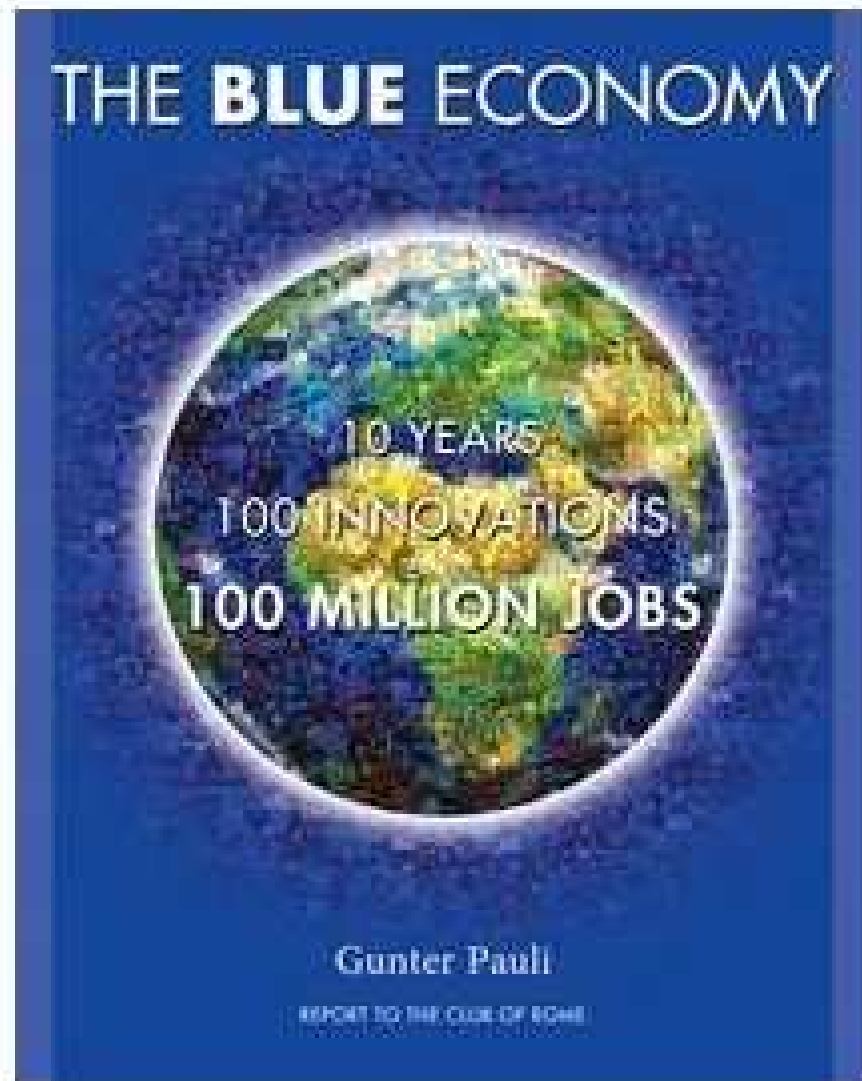
10 rokov,

100 inovácií,

100 miliónov pracovných miest

Správa pre Rímsky klub (2010)

Modrá ekonomika



Modrá ekonomika

Napodobovanie prírody

Nulové odpady

Kaskádovanie

Príroda nepozná nezamestnanosť

Modrá ekonomika

Vytváranie pracovných miest

Plná zamestnanosť

Obnova lokálnej ekonomiky

Obnova sociálneho kapitálu

Udržateľný rozvoj

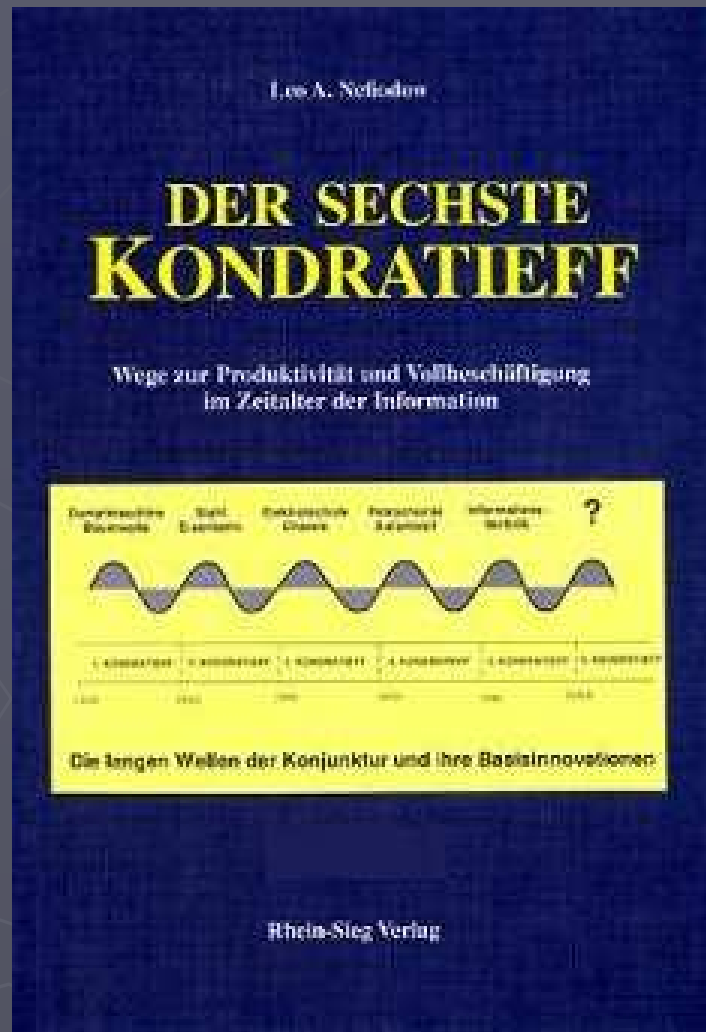
Konkurencieschopnosť

6. Kondratievová vlna

Leo A. Nefiodow

Šiesty Kondratiev

6. Kondratievová vlna



6. Kondratievová vlna

Ekonomika zdravia

Syntropické ekonomické aktivity

Syntropické ekonomické systémy

Anticipatívne ekonomické systémy

Transhumánne technológie

6. Kondratievová vlna

Plná zamestnanosť

6. Kondratievová vlna

Veda

Výskum

Vzdelávanie

Podnikanie

Investície

Technológie

Etické trhy

Hazel Hedersonová

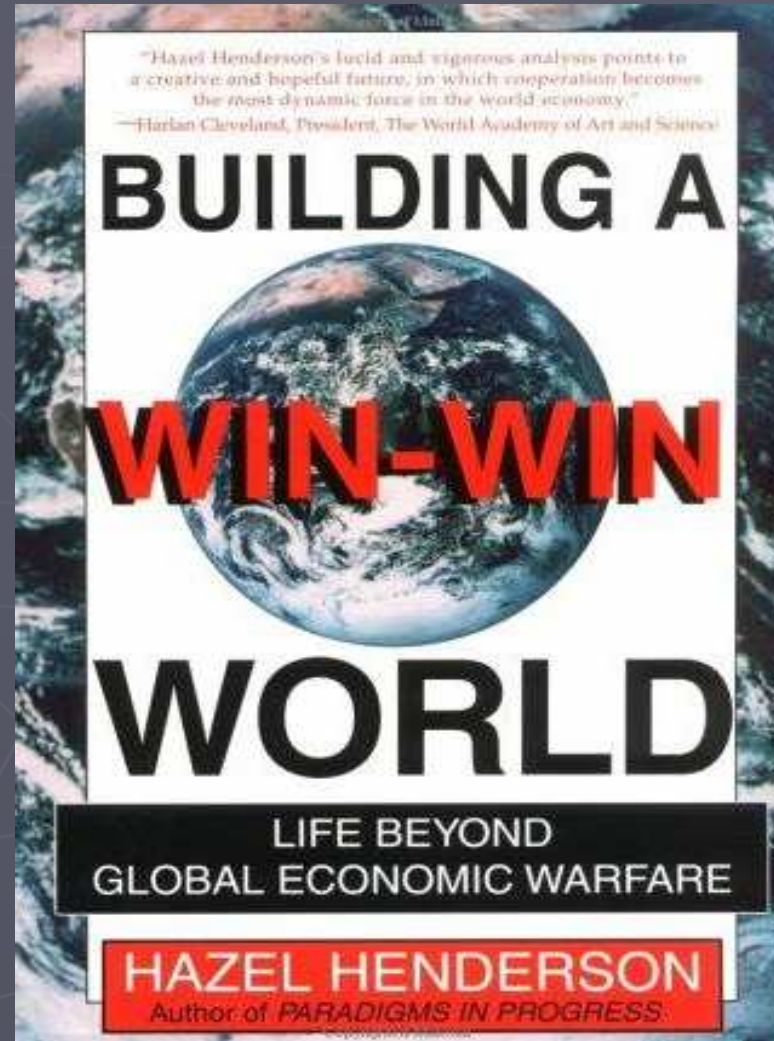
Svet v ktorom každý vyhráva

Etická trhová ekonomika

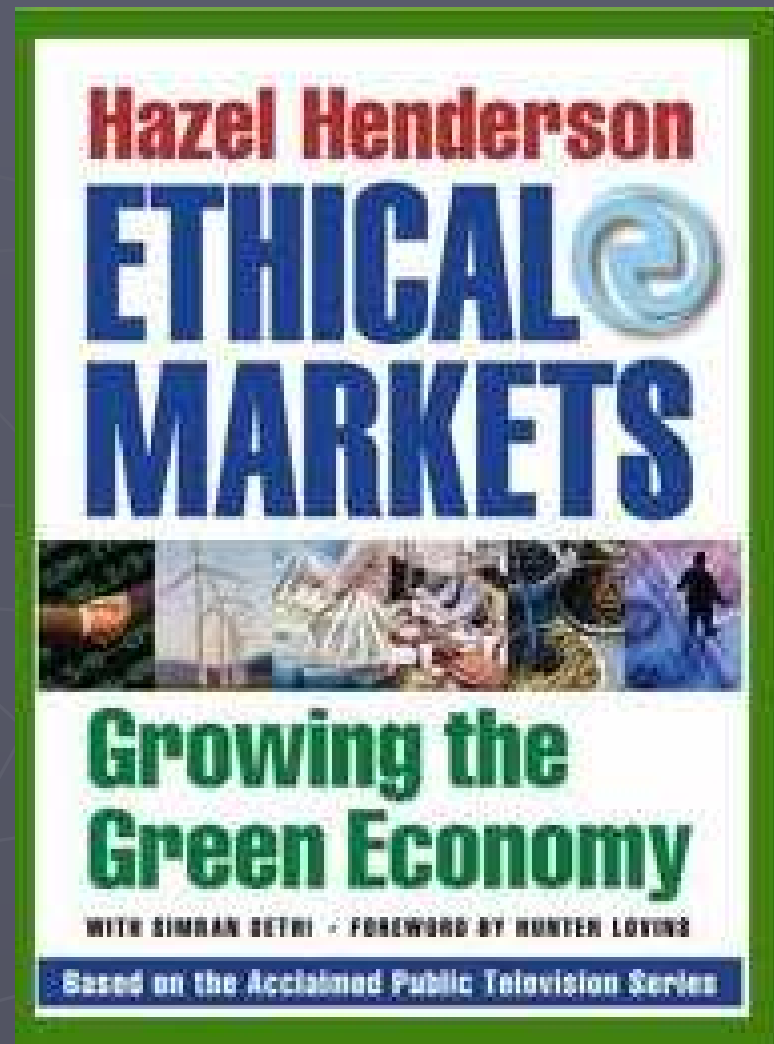
Etické trhy

**Inkorporácia etiky do
ekonomických systémov**

Svet v ktorom každý vyhráva



Etické trhy



Anticipatívne projekty

Modrá ekonomika

Alternatívne energie

Ekonomika zdravia

Transhumánne technológie

Syntropické ekonomické systémy

Ďakujem za pozornosť !

